

Мелашич А. С., студентка
Гострик О. М., к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики
та інформаційних технологій
Одеський національний економічний університет
anastasia81mel@gmail.com
alexeygostrik@gmail.com

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО АВТОМАТИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Сьогодні автоматизація обліку в малому бізнесі вже не є лише питанням зручності. Насамперед, це фактор конкурентоспроможності. Однак сучасна практика показує: що ті, хто не адаптується до цифрових процесів, швидко втрачають ринкові позиції. Дослідження свідчать, що до 60% малих підприємств в Україні все ще використовують ручні методи обліку або прості електронні таблиці[4]. Такий підхід обмежує можливості аналітики й ускладнює прийняття управлінських рішень. Натомість впровадження цифрових рішень дозволяє знизити кількість помилок, покращити контроль за витратами та прискорити обробку інформації. Сучасні ІТ-рішення — від хмарних сервісів, таких як Zoho Books, QuickBooks і Xero, до локальних, орієнтованих на український ринок програм, як-от BAS, М.Е.Дос чи SmartFin — надають широкі можливості для адаптації під потреби конкретного підприємства[8; 9].

В доповіді розглянуті основні напрямлення автоматизації бізнесу на основі сучасних підходів та інструментів. За даними досліджень, автоматизація дозволяє скоротити витрати часу на ведення обліку до 40%, підвищити точність розрахунків і забезпечити своєчасне подання звітності[2; 5]. Варто зазначити, що цифровізація охоплює не лише облік коштів. Наприклад, сучасні рішення вже включають біометричну авторизацію, автоматичне виявлення шахрайських дій, а також аналіз поведінкових патернів працівників[3]. У деяких хмарних системах на базі штучного інтелекту доступна аналітика, що дозволяє виявити закономірності, наприклад: «цей товар найчастіше купують у п'ятницю після 16:00» »[1]. І це вже не фантастика — це нова реальність.

В якості прикладу слід розглянути систему, яку нещодавно тестували в Японії для малого бізнесу, Вона не лише формує звітність, а й надає відповідні рекомендації власнику на основі поточних показників. Наприклад, «запропонуй знижку цьому клієнту», «час поповнити склад цим товаром», «сплати своєчасно борг» і таке інше. Це свідчить про перехід від простої автоматизації до створення інтелектуального бізнес-помічника.

Ще одним важливим напрямом є використання елементів штучного інтелекту в облікових системах. Деякі програми вже здатні розпізнавати документи, автоматично заповнювати звітність, виявляти аномалії в даних і навіть прогнозувати фінансові ризики. Це не просто технологічне нововведення. Це потужний інструмент для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Також актуальним є тренд мікроавтоматизації. Це відносно новий напрям, який ще не набув широкого обговорення. Йдеться про застосування окремих ботів або скриптів для виконання конкретних повторюваних операцій, таких, як щоденне формування Z-звітів, надсилання інвойсів, автоматичне нагадування клієнтам про оплату. Такі рішення потребують мінімальних ресурсів, але забезпечують відчутну ефективність. Вони часто створюються самими підприємцями або з використанням безкоштовних онлайн-конструкторів на кшталт Zapier чи Make.

Цікаво, що цифровізація змінює не лише технології, а й спосіб мислення підприємців. Вона сприяє впорядкованості, систематизації та плануванню. Це як перейти з паперового блокнота на Google Calendar — з'являється структура, яка формує відчуття контролю.

Ще один важливий аспект — можливість отримувати інформацію про стан бізнесу в реальному часі. Не потрібно чекати кінця місяця, щоб побачити фінансові результати — система дозволяє оперативно реагувати на поточний стан справ, а саме дозамовити популярний товар, скоригувати ціни або змінити маркетингову стратегію. Саме в цьому полягає справжня цінність цифрових рішень.

Не можна оминати увагою державні та міжнародні ініціативи, що сприяють цифровізації малого бізнесу в Україні [6; 7]. Міністерство цифрової трансформації, програми EU4Digital, USAID і ЄБРР надають як освітні матеріали, так і доступ до цифрових інструментів. Це полегшує старт і робить сучасні технології більш доступнішими. Крім того, автоматизація дозволяє швидко адаптуватися до змін у законодавстві або на ринку. Наприклад, у разі впровадження нових вимог до звітності розробники програмного забезпечення оперативно оновлюють функціонал відповідно до нових стандартів. Це значно полегшує роботу підприємців, які не зобов'язані самостійно аналізувати законодавчі акти.

Не менш важливою є інтеграція відповідних програмних засобів з іншими цифровими сервісами, такими як банківські системи, платіжні платформи, служби доставки і таке інше. Така взаємодія дозволяє створити цілісну екосистему, де всі процеси відбуваються автоматизовано або з мінімальним втручанням людини. Як результат — зменшення кількості помилок і збільшення часу на розвиток бізнесу.

Слід відмітити, що впровадження в виробничі процеси цифрових технологій змінює корпоративну культуру, сприяє прозорості, підвищує відповідальність співробітників і формує сталі внутрішні процеси. Це все завдяки тому, що сучасні системи мають високу масштабованість, яка дозволяє послідовно реалізувати певні задачі, починаючи від базових функцій і поступово нарощувати функціональність без значних фінансових та часових витрат.

Отже, автоматизація бізнесу — це не тимчасова мода і не розкіш, а логічний крок для тих, хто прагне стабільного й ефективного розвитку. Економія часу, мінімізація помилок, підвищення контролю — все це дозволяє зосередитися на перспективах.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.М. Цифрова трансформація малого бізнесу в Україні: виклики та перспективи, Економічний форум, 2023, №3, С. 101–108.
2. Бутинець Ф.Ф. Облік в автоматизованих системах управління. – Житомир: ПП «Рута», 2021, 312 с.
3. Бахарев С.А., Гострик О.М. Блокчейн в логістиці. Сучасні інформаційні технології та системи в управлінні: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів. К., КНЕУ, 20 – 21 квітня 2023 р. С. 169-170. [URL: https://tinyurl.com/ykqtoxwu](https://tinyurl.com/ykqtoxwu) (дата звернення: 09.04.2025).
4. Пилипенко В.І. Інформаційні технології в управлінні підприємством малого бізнесу. Економіка і управління, 2022, №2, С. 45–51.
5. Савченко Т.Г. Інноваційні підходи до автоматизації управлінського обліку // Бухгалтерський облік і аудит, 2021, №9, С. 34–39.
6. Електронний ресурс: Міністерство цифрової трансформації України. Цифровізація бізнесу. URL: <https://thedigital.gov.ua> (дата звернення: 09.04.2025).
7. Електронний ресурс: USAID. Цифрова трансформація малого бізнесу в Україні. URL: <https://www.usaid.gov/ukraine> (дата звернення: 09.04.2025).
8. Електронний ресурс: Офіційний сайт Zoho Books. – URL: <https://www.zoho.com/books> (дата звернення: 09.04.2025).
9. Електронний ресурс: FreshBooks. Хмарна бухгалтерія для малого бізнесу. URL: <https://www.freshbooks.com> (дата звернення: 09.04.2025).